

Naslov: Više od 90 posto svih ugovora o radu sklapa se na određeno vrijeme

Datum, autor: 1.3.2017. 0:00:00, Vuk Tešija

Država, izvor, stranica: Hrvatska, Glas Slavonije, 1

Kategorija: Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Tržište rada, Obrazovanje

Površina: 5972,88 cm2

OTS: 39.612 (izvor: Medianet)

TRENDOVI NA TRŽIŠTU RADA

Kraj hrvatskog sna o sigurnom radnom mjestu

Više od

90 %

novih ugovora o
radu u Hrvatskoj
sklopljeni su na
određeno vrijeme

NOVOSTI // 2./3. STR. //

KRAJ SNA O SIGURNOM Više od 90 ugovora o se na određeno

Stalan posao za devet od deset

više nije iznimka

INSTITUT RADA
NA ODREĐENO
VRIJEME POSTAO
JE PRAVILO

Vuk TEŠIJA

Medu svim potpisanim ugovorima o radu u zadnjih nekoliko godina u Republici Hrvatskoj ih je više od 90 posto bilo na određeno vrijeme. Stalni posao i ugovor na neodređeno vrijeme za devet od deset osoba time je postao samo san. I dok su svima puna usta demografije, iščudavanja nad depopulacijom i padom nataliteta, ugovor o stalnom poslu nedostizan je bio, prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, za 92,5 posto zaposlenih 2015. Bez ugovora o radu na neodređeno vrijeme gotovo je nemoguće dobiti stambeni kredit. Bez ugovora na neodređeno u ionako nesigurnoj ekonomiji, sigurnost zaposlenika i njegova šansa da osnuje obitelj i stekne dom vrlo je mala, a na tržištu rada, koje je danas takvo kakvo jest, najosjetljivije su žene. Prema podacima Eurostata, europske agencije za statistiku, 2013. sklopljeno je

19.169 brakova, što je za 5,7 posto manje u odnosu na prethodnu godinu, odnosno 18 posto manje nego u 2008. godini. Zanimljivo je primijetiti da je u 2013. broj sklopljenih brakova prvi put pao ispod 20.000, na što je svakako utjecalo višegodišnje smanjenje populacije u dobi od 20 do 39 godina. Ako brakove promatramo kroz stopu nupcijaliteta, koja označava broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika, ona je u 2013. iznosila 4,5, za razliku od 2007. i 2008. kada je iznosila 5,4. Dakle, svi parametri su u padu. Mladi se u Hrvatskoj sve kasnije odlučuju na brak. Na tu činjenicu u velikoj mjeri utječe splet društvenih čimbenika, no oni vezani uz radno pravo i gospodarstvo zasigurno su najvažniji. Tako je u 2001. prosječna starost nevjeste pri sklapanju prvog braka iznosila 25,4 godine, a ženika 28,5 godina, dok je u 2013. prosječna starost nevjeste iznosila 27,6 godina, a ženika 30,5 godina.

Spas u poduzetništvu?

Odluči li se žena za nesigurne poduzetničke vode te tako isključi faktor poslodavca iz svojeg života i postane "sama svoja gazdarica", neće joj biti nimalo lakše. Neprofitna udruga poduzetnica - WE-Croatia održala je u prije nekoliko dana u Zagrebu druženje u sklopu koje se govorilo o položaju žena u gospodarstvu. "Kad govorimo o poduzet-

M RADNOM MJESTU

90 posto svih ugovora o radu sklapa se na određeno vrijeme

Čak jedna osoba samo je san, a najugroženije su žene

nicama treba naglasiti da je njihov udjel u ukupnom gospodarstvu RH svega 30 posto, što je manje od europskog prosjeka. Od navedenog postotka, 23 posto čine žene vlasnice tvrtki, a sedam posto žene koje su razvile vlastite obrte. Važno je naglasiti da je broj žena poduzetnica u Hrvatskoj porastao za čak 23 posto u posljednjih 15 godina, što pokazuje da je trend rasta spor, ali da interes žena za poduzetništvo postoji. Stoga je važno ukloniti prepreke u društvu s kojima se žene susreću prilikom ulaska na tržište rada, a tako i u poduzetničke vode", izjavila je na skupu Višnja Ljubičić, pravo-

braniteljica za ravnopravnost spolova. Pravobraniteljica je iznijela podatke koji govore da tzv. stakleni strop nije baš tako ni staklen ni nevidljiv. Iz prezentiranih podataka pokazalo se kako na tržištu rada žene čine većinu nezaposlenih, čak 56 posto u ukupnom broju nezaposlenih. U usporedbi s 2016., taj je udjel nezaposlenih žena još i povećan. Također, većina pritužbi koje stižu u ured pravobraniteljice odnose se na područje rada i zapošljavanja na temelju spola, a čak 40 posto pritužbi odnosi se na spolno uznemiravanje. Žena na pozicijama predsjednika uprave samo je devet posto,

na jednu predsjednicu uprave dolazi devet predsjednika. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore u Hrvatskoj su žene za isti posao koji obavljaju muškarci plaćene čak 11 posto manje, a problem je i opća podzastupljenosti žena u poduzetničkim aktivnostima. Od top 500 menadžera u Hrvatskoj samo je 45 žena, 28,2 žene zauzimaju mjesta u izvršnome menadžmentu, dok istovremeno čine većinu (60 posto) visokoobrazovanih u RH.

Loše plaćeni poslovi

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 30. rujna prošle godine od 1.488.807 osiguravnika bilo je 47,38 posto žena i 52,62 posto muškaraca. Zanimljivo da je od 22 klasificirane djelatnosti u samo njih pet zaposleno više žena od muškaraca. Naravno, za očekivati je da nema više žena u građevinarstvu i rudarstvu, ali njihov broj je veći u djelatnostima koje su uglavnom niže plaćene, poput trgovine, "pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane" i kategoriji "ostalih uslužnih djelatosti". Dvije kategorije koje su relativno bolje plaćene i za koje je potrebna i viša naobrazba, a u kojima ima više zaposlenih žena jest obrazovanje i "djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi" - djelatnosti koje plaću dobijaju iz mršavog proračuna - vrtići, škole i zdravstvo. ■

Zlatica Štulić
predsjednica Sindikata trgovine

INSTITUT RADA NA ODREĐENO VRIJEME ZLOUPOTREBLJAVA SE

Zlatica Štulić, predsjednica Sindikata trgovine, kaže kako za djelatnost trgovine već godinama nemaju podatak da je netko odmah pri zasnivanju radnog odnosa odmah zaključio ugovor na neodređeno vrijeme. "Pripravnici se ne zapošljavaju gotovo uopće. Žene i muškarci u istome su položaju. Međutim, žene su brojnije u trgovini pa ih je više s ugovorima na određeno vrijeme, u odnosu na muškarce. Svako prvo zapošljavanje u trgovini na određeno je vrijeme i koristi se uglavnom maksimalni rok od tri godine kao rok za zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Institut rada na određeno vrijeme zloupotrebljava se i on nije iznimka, nego pravilo, na žalost. Zakon se ne poštuje, a država kroz sustav ne nadzire i ne sankcionira prekršitelje. Radnik u pravilu mora tužbom na utvrđenje tražiti da sud utvrdi da je sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, što mnogo košta, neizvjesno je i predugo traje", kaže Zlatica Štulić, i dodaje kako se bore da u kolektivni ugovor ugrade rok kraći od tri godine za rad na određeno vrijeme. Z.Rupčić

ANTO MAGZAN/PISELL

PISELL

ZAPOŠLJAVANJE NA NEODREĐENO I ODREĐENO VRIJEME

GODINA	NEODREĐENO	ODREĐENO
2008.	23.941 (19,0 %)	104.287 (81,0 %)
2009.	17.186 (14,5 %)	101.100 (85,5 %)
2010.	14.303 (10,1 %)	126.802 (89,9 %)
2011.	15.599 (9,3 %)	151.932 (90,7 %)
2012.	13.003 (7,4 %)	162.532 (92,6 %)
2013.	12.348 (6,4 %)	181.172 (93,6 %)
2014.	11.685 (5,7 %)	192.036 (94,3 %)
2015.	15.394 (7,5 %)	191.196 (92,5 %)